

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Sacramentis. In qua Tractatibus decem de Sacramentis in genere, tum
speciatim, videlicet de Baptismo, Confirmatione, Eucharistia spectata ut
Sacramento, & ut sacrificio: de Pœnitentia, de Suffragiis, Indulgentiis, &
Iubilo, de Bulla Cruciat, de Extrema-unctione, & demum de Ordinis
Sacramento ...

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

De obligatione suscipiendi Eucharistiam ex præcepto Ecclesiastico. 15

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76649)

tramento debitam. Neque hæc prohibitio est abrogatio diuini præcepti, sed illius usus debita limitatio.

9. Rursus extra mortis articulum interdum in vita asserunt communiter Doctores præceptum diuinum communicandi obligare. Nam cum proprius effectus illius sit animam suscipientis nutrire, & roborare aduersus insidias diaboli, vt in accepta gratia perseueret immemor, & satis contemptor propriæ salutis esset, qui in suscipiendo hoc salutifero remedio negligens existeret. Ob hæc causam per tres vel quatuor annos communionem omittem præcepti diuini reum asserunt Suar. *disp. 69. sect. 3.* Bonac. *disp. 4. q. 7. pun. 1. à num. 8.* etiam seclusa aliqua Ecclesiæ determinatione. Mihi tamen verius apparet quod tradidit Vasq. *disp. 214. cap. 3. à num. 20.* cui ex parte concessit Egid. de Coninch. *q. 80. art. 11. dub. 3. in fine*, seclusa determinatione Ecclesiæ nullius peccati reum esse, qui toto vitæ tempore, ique ad mortis periculum omittet communionem. Nam præcepta affirmatiua determinatum tempus, & cognitum habere debent, in quo executioni mandentur. At seclusa determinatione Ecclesiæ nemini constat, nec constare potest, quod tempus Christus huius præcepti executione signauerit præter mortis articulum. Ergo extra illud nemo præcepto diuino obligari potest. Et confirmo. Ponamus Christum Dominum instituisse hoc sacramentum, præcepisseque in vita sumendum, quoties Ecclesiæ sua lege determinauerit. Sanè ex hac constitutione, & decreto, quod rationi maximè consentaneum est, inferretur manifestè neminem obligatum esse ex diuino præcepto Eucharistiam sumere, antequam Ecclesiæ tempus sumptionis determinauerit, quia obligatio diuini præcepti ab ea determinatione pendet, & sub ea determinatione profertur.

10. Sed an hoc præceptum diuinum de sumenda Eucharistia tempore vitæ, & mortis obliget non solum fideles ratione vtentes, sed etiam infideles? variant Doctores. Affirmant, obligari Suar. *disp. 69. sect. 2. dub. 1. Vasq. disp. 214. c. 4. in princ.* Egid. de Coninch. *q. 80. art. 11. dub. 2. numer. 97.* Mouentur, quia Christus Dominus tam baptizatos, quam non baptizatos suo præcepto obligare potuit. Quod autem de facto obligauerit inde colligitur, quia verba illa *Ioan. 6.* Nisi manducaueritis carnem filij hominis, & biberitis eius sanguinem, quibus hoc præceptum latum est, Capharnaitis sunt dicta, inter quos plurimi erant non baptizati. Neque huic obligationi obstat, quod infideles non possint hoc sacramentum recipere, nisi baptismum susceperint, quia potest obligatio suscipiendi Eucharistiam obligationem suscipiendi baptismum præsupponere, & vtraque infidelis afficere sicut obligatio penitentia, & Eucharistia existentes in peccato mortali afficit, tamen Eucharistia receptio receptionem penitentia præsupponat.

11. Cæterum verius cenfeo infideles Eucharistia præcepto non astringi, & ad eam omittentes in articulo mortis baptismum, & communionem solius omissionis baptismi reos esse. Sic docuit Sotus in *4. dist. 18. q. 1. art. 3. concl. 1.* Thom. Sanch. *lib. 3. in decal. cap. 12. num. 15.* Ratio est, quia Christus Dominus noluit infideles durante infidelitate capaces fieri Eucharistia. Non enim pro ipsis, sed pro fidelibus baptizatis hoc sacramentum sicut, & reliqua instituit. Ergo suo præcepto noluit eos obligare, vt ipse qui sunt incapaces Eucharistiam sacramentaliter suscipiendi: in quo est magnum discrimen à peccatoribus baptizatis. Hi enim capaces sunt Eucharistia suscipiendæ etiam non præmissa penitentia, ideoque astringi possunt præcepto illam sumendi, eique satisfacere possunt penitentia omissione. At non baptizati neque capaces sunt Eucharistia sacramentaliter suscipiendæ, neque illius susceptione quæ sacramentalis non est, præcepto Eucharistia sacramentaliter suscipiendæ satisfacere possunt. Hanc rationem confirmat optimè Sanch. exemplo illius, qui voto astringitur religionis assumendæ, qui est obligationem habeat assumendi religionis statum, & eo assumpto teneatur castitatem, paupertatem, & obedientiam seruare: at dum illius status assumptionem omittit, paupertatis, castitatis, & obedientia obligatione non tenetur, quia hæc obligationes supponunt statum assumptum. Sic est in præsentibus infidelis obligatus est baptismum suscipere, quo suscepto obligatur ad Eucharistia susceptionem. At ante baptismum susceptionem nullatenus ad suscipiendam Eucharistiam obligatur, quia hæc obligatio solum baptismi susceptionem spectat.

P V N C T U M XV.

De obligatione suscipiendi Eucharistiam ex præcepto Ecclesiastico.

1. Pro diuersitate temporum diuersimodè latum fuit præceptum de Eucharistia sumptione. Et quid in præsentibus

2. Quid nomine Paschatis intelligatur.
3. Non communicans tempore paschatis an postea communicare teneatur? Tenetur si oneratus ex consilio confessarij.
4. Si ex legitimo impedimento, affirmant aliqui.
5. Negant plures siue ex malitia, siue ex impedimento omit-tat.
6. Quis inferantur ex hac sententia.
7. Affirmandum est teneri communicare, siue ex malitia, siue ex impedimento omiserit.
8. An prauidentis te impediendum esse à communione tempore paschatis teneri prauentire? Sub distinctione respondetur.
9. Quis persona teneatur hoc præcepto.
10. Nulla alia communione fit iuris huic præcepto, nisi sit de manu proprij sacerdotis.
11. Communione peccaminosa plures negant te huic præcepto posse satisfacere.
12. Verius est oppositum.
13. Soluitur fundamentum contrariae sententia.
14. Quis poena afficiatur huius præcepti transgressores.
15. Iure communi nullus crebrius quam semel in anno obligatus est communicare.

1. P Ræcedenti puncto diximus obligationem in vita sumendi Eucharistiam ex diuino præcepto dispositioni Ecclesiæ relictam esse. Quia dispositione, seu determinatione facta non solum præcepto Ecclesiastico, sed diuino teneris Eucharistiam sumere. Variè Ecclesiæ in hac dispositione processit. Nam tempore nascentis Ecclesiæ, quia charitas, & deuotio fidelium feruentior erat, & grauior illorum necessitas ob tyrannorum persecutionem, & aliorum infidelium incursum, singulis diebus dispositum erat hoc sacramentum suscipi. Constat ex Anacleto Papa, *epist. 1. cap. 2.* & refertur in *cap. episcopos de consecrat. dist. 1.* vbi singulis diebus non communicans priuandus venit Ecclesiæ ingressu, quia sic Apostoli stauerunt, & sancta Romana tenet Ecclesiæ, de qua consuetudine vide *Can. 10. Apostolorum.* Dionysium de Ecclesiast. Hierarch. *cap. 3.* Clement. Roman. *lib. 2. Apostolic. constitut. cap. 57. sub finem.* Postea vero frigescente charitate, & fidelium multitudine crescente Fabian. Papa relatus in Gratiano in *cetiam non frequentius de consecrat. dist. 2.* & concil. Agathense relatum in *cap. saculares eadem dist. ter in anno decretum est suscipi debere Eucharistiam, nempe in Natali Domini, in Paschate, & Pentecoste. Et remissionibus.* II. in *c. omnis vtriusque sexus de penitent. Et remissionibus.* ob varias causas ibidem enumeratas decreuit semel anno, scilicet tempore Paschatis Eucharistiam sumendam esse, quod præceptum aliis abrogatis vsque ad hæc tempora vigeret. Pro illius igitur explicatione inquires quod tempus nomine paschatis intelligatur, quas personas afficiat hoc præceptum, qua communione illi possit fieri satis, quæ poena transgressoribus sit imposta?

2. Nominè Paschatis non solum diem resurrectionis, sed octo antecedentes, & octo subsequentes nempe à dominica palmarum vsque ad dominicam in Albis inclusiue comprehendendi praxis, & communis vsus Ecclesiæ probat, ex declaratione Eugenij IV. teste Nauar. *cap. 21. numer. 45.* Ex consuetudine, vel ex privilegio hoc tempus extenditur aliquibus locis pro tota quadagesima, vt Conimbrix, & Mediolani testatur Egid. de Coninch. *q. 80. art. 11. dub. 4.* & Fagund. de *tertio Ecclesiæ præcepto lib. 1. cap. 5.* id ipsum de tota Lusitania affirmat. D. Hispan. refert Azor. *t. 1. lib. 7. cap. 41. quæst. 4. ex declaratione Clement. II. teste Laurentio Episcopo Prænestino, & Cardinali sanctorum IV. Coronator. in quolibet die quadagesima huic præcepto fieri posse satis. Cui sententia suscribit Fagundez dicto loco Eman. Saad. verbo Eucharistia num. 8.* Sed de consuetudine, & declaratione Clementis (vt dicit Suar. *disp. 70. sect. 2. concl. 2.* mihi non constat. Quinimo legi constitutionibus synodalibus plurium locorum fideles astringi intra illos quindecim dies paschatis communicare, extensione in aliquibus facta vsque ad dominicam 2. pastoris boni, vt in diocesi Compostellana, vbi transacta hac dominica fertur ipso iure excommunicatio aduersus omnes illos, qui in illis octo diebus sequentibus non communicauerint: à qua excommunicatione etiam denunciata poterunt parochi absoluerè vsque ad dominicam infra octauam Ascensionis imposita penitentia saluari. Ultra illud tempus est excommunicatio referuata. Sicut dicitur in *constitutionibus Compostellanis. §. 1. de la penitencia. n. 2. fol. 17.* Quapropter constitutiones cuiuscunque diocesis spectandæ sunt.

3. Sed difficultas est, an si supra dicto tempore paschatis vel ex malitia, vel ex aliquo impedimento non communicasti, tenearis communicare, cum primum possis? Et quidem si eo tempore communionem omististi ex consilio confessarij, non est dubium te obligatum esse eo tempore communicare, quod fuerit à confessario signatum. Quia in dicto *c. omnis vtriusque sexus de penitent. Et remissionibus* conceditur,

conceditur, confessorio facultas temporis Paschalis prorogandi. Quare difficultas solum est, quando non ex consilio confessorij, sed ex tua malitia, vel impotentia communionem eo tempore omisit, vel omisit communionem intra tempus a confessorio designatum, an eo casu debeas, cum primum possis communicare, vel possis in sequens pascha communionem differre?

4. Triplex est sententia de hac re. Prima asserit omittentem eo tempore communionem ex impedimento legitimo, obligatum esse cessante impedimento communicare. Quia hic videtur ex tacito Ecclesie consensu communionem differre ad tempus sublato impedimento, ac proinde sicut qui differt communionem ex consilio confessorij obligatus est tempore a confessorio præcepto communicare, sic qui differt communionem ex impedimento legitimo, obligatus erit communicare cessante impedimento. Hanc sententiam à fortiori defendunt omnes illi qui dicunt omittentem ex malitia communionem tempore paschalis obligatum esse cum primum possit communicare.

5. Secunda sententia negat te hanc obligationem habere, siue ex legitimo impedimento, siue ex malitia communionem omiseris. Sic docent Siluest. verbo *Eucharistia* 3. *questio. 15. conclus. 3.* Tabiena verbo *communicare* numer. 10. Armilla verbo *communio* numer. 6. Medina. tract. de *penitent. quest. de confess. semel in anno. fol. 63. edit. Salmaticen.* Alter Medina *instructor. confessor. lib. 1. cap. 14. num. 42.* Sotus in 4. *dist. 18. quest. 1. art. 4. Victor. in sum. numer. 137. alias 148. Ledelm. in 4. p. 2. q. 2. art. 5. dub. 2. Valen. 1. 4. dist. 6. q. 8. pun. 4. Tolet. lib. 6. cap. 18. Eman. Saà verbo *Eucharistia* n. 7. Henric. lib. 8. cap. 5. num. 1. & alij. Moneatur, quia reliqua præcepta affirmatiua, V. g. audiendi missam, ieiunandi, transfacto tempore executioni designato non obligant, quia eorum obligatio tali temporis annexa est. Colligitur autem obligationem tali temporis annexam esse tum ex illius determinatione, tum præcipue quia illo tempore specialis honor Dei, & Sanctorum procuratur. At hæc rationes probant præceptum communicandi in paschate paschali temporis annexi debere. Tum quia tempus determinatur executioni præcepti, tum quia illo tempore specialiter intendit Ecclesia hac sacra communione recolere memoriam Dominicæ cæne, quam Christus cum discipulis habuit pridie quam pateretur, itemque memoriam suæ passionis & mortis, quæ eo tempore ab Ecclesia celebratur. Ergo transfacto tempore paschali præceptum de communionem non obligat.*

6. Ex hac sententia, quæ certè est probabilis, inferitur primò etiam posita excommunicatione ipso facto transgressoribus prædicti Ecclesiastici præcepti, vt ferè in omnibus decretibus est imposta, adhuc non teneri transgressores ad communicandum eo tempore transfacto. Quia excommunicatio non extendit obligationem præcepti, sed præcepti transgressionis est pena. Sic Bonac. *disp. 4. q. 7. pun. 2. num. 13. vers. hoc idem contra Henric. lib. 4. cap. 5.* Secundo inferitur sacerdotem habentem iurisdictionem ad absolendum ab excommunicatione posse absolueri excommunicatum, si veniam petat, & paratus sit præceptis Ecclesiasticis obedire, tamen ex aliqua rationabili causa nolit communicare vsque ad sequens pascha. Quia hæc solutio non potest ei impedimento esse, quominus absoluaatur, siquidem licita est. Sicuti si ob violationem ieiunij, vel præcepti audiendi Missam in excommunicationem incideres, ab ea absolui posses, quin ieiunare, vel audire missam velis illis diebus, quibus alias obligatus non es. Tertio inferitur posse hunc excommunicatum iam absolutum ab excommunicatione, communicare in qualibet parte, & à quolibet sacerdote habente iurisdictionem administrandi sacramentum Eucharistiæ. Quia non communicat ex obligatione illius latri. *omnis viriusque sexus*, cum iam non obliget, sed ex voluntate, quia liberè vult communicare.

7. Hæc illationes videntur necessariò inferri ex dicta sententia. At quia nimiam licentiam præbent, & sententia in qua fundantur, non satis firma ratione fulcitur, ea de causa cenles omnino dicendum, & in praxi semper consulendum omittentem communionem tempore paschalis ex legitimo impedimento, aut ex malitia teneri cum primum possit communicare. Neque enim hominibus sic in malum procliuibus permitendum est ab hoc sacramento omnium malorum antidoto separari, potius namque expedit ad illius frequentiam induci, vt eorum infirmitates ea salutari medicina curentur. Sic post alios antiquiores docent Nauarr. *cap. 21. n. 54. Azor. lib. 7. cap. 41. q. 5. Suar. disp. 70. sect. 2. Egid. de Coninch. quest. 80. art. 11. dub. 4.* æque hanc sententiam ac præcedentem probabilem reputat Paul. Layman. *lib. 5. sum. tract. 4. cap. 5. num. 8.* Bonac. *disp. 4. de sacram. q. 7. p. 2. num. 13. vers. dixi.* Joseph. Fagund. *de tercio Ecclesia præcepto. lib. 1. cap. 6. num. 2.* Fundamentum est, quia in hoc præcepto communicandi, etiam affirmatiuum sit, duo continentur, vnum principale, & aliud accessorium. Communio est, quæ

Ferd. de Castro. *Sum. Mor. Pars I V.*

principaliter præcipitur, fieri vero tempore Paschalis accessorie. Quod satis indicant ex verba, quibus hoc præceptum latum est. Inquit enim textus. Semel in anno consecratur, suscipiarque reuerenter sacramentum Eucharistiæ. *ad minus* in pascha: illud enim aduerbiu *ad minus* satis denotat præcipuum finem Ecclesie esse communionem fieri. Quod vero tempore Paschali fiat, accessorie præcipi. At cum in vno præcepto duo continentur, vnum principale, aliud accessorium, principale non cessat accessorio neglecto, vt vt expressè probat textus in *cap. cum de dolo, & contumacia*, vbi designatus ad comparandum signato termino, si in isto non comparet, tenetur cum primum possit comparere. *Et leg. Celsus. §. sed ipse ff. de receptis arbitris.* obligatus certo die pecuniam soluere, si tunc omittit, obligatus manet, cum primum possit, quia terminus hic non ad suendam obligationem, sed ne ultra differretur signatus est. Sic dicendum est in hoc præcepto communionis signatum quidem esse tempus Paschale, ne ultra illud communio differatur, non tamen vt in eo communionis obligatio finiatur, si suscepta communio non sit.

Ex hac doctrina fundamentum oppositæ sententiæ, & illius illationes vt minus veræ corrumpunt. Quocirca si omittenti communionem tempore Paschali excommunicatio imposta est; ipso facto nequit ab ea absolui quin proponat firmiter communionem suscipiendum, idque satis confirmat praxis, vsque communis.

8. Sed hinc oritur difficultas, an præuidens te impedientem esse à communionem tempore paschali teneris communionem præuenire? videris teneri, ne contingat ultra annum communionem differre. Econtrà est, quia per illam anticipatam communionem non videris satisfacere posse præcepto communicandi in paschate. Aliàs si impedimentum non eueniret, vt consideratum est, non esses obligatus tempore Paschali communicare, cum iam præcepto communicandi in paschate satisfeceris. In hac difficultate placeat mihi resolutio Pauli Layman. *lib. 5. sum. tract. 4. cap. 5. num. 9.* te obligatum non esse ante Paschale tempus communicare, nisi timeas communionem ultra annum ab vltima, communionem facta esse differendam. Priorem partem docuit etiam Suar. *disp. 70. sect. 2. dub. 3.* Egid. de Coninch. *q. 80. art. 11. dub. 4. numer. 108.* Eman. Saà verbo *Eucharistia* circa finem. *edit. Rom. & pluribus relatis Bonac. disp. 4. quest. 7. pun. 2. num. 15.* Ratio huius partis est euidens, quia eatenus obligari poteris anticipare communionem, quatenus obligaris, ne ultra annum communionem differas. At esto omiseris eo tempore communionem, non differatur communio ultra annum (vt supponimus) Ergo non teneris communionem anticipare. Secundam conclusionis partem defendit Fagundez *de tercio Ecclesia præcepto lib. 1. cap. 6. numer. 3.* Quia in eo præcepto de communionem facienda duo (vt dictum est) virtute continentur. Primum, & præcipuum, vt singulis annis communio fiat. Secundum vt fiat saltem in Paschate. At præueniendo communionem adimplet illud præcipuum præceptum singulis annis communicandi. Teneris ergo præuenire. Neque inde fit te non esse obligatum tempore Paschali communicare, si forte impedimentum quod timebas non euenit. Obligaris namque non ex vi præcepti singulis annis communicandi, sed ex vi præcepti communicandi saltem Paschali tempore. Illud verò est omnino certum, si post Dominicam resurrectionis credis te impedientem esse à communionem, obligari hebdomada sancta communicare, quia eo tempore opus præceptum plene exqueris, sicuti si hora decima cognoscis impedientem esse ab auditione missæ, teneris ante eam horam missam audire, quia præcepto audiendi missam eo tempore teneris. Sic Saà verbo *Eucharistia ad finem.* Bonac. *disp. 4. q. 7. pun. 2. n. 15.* Suar. *disp. 70. sect. 2. in fine.*

9. Persona quæ hoc Ecclesiastico præcepto communicandi in paschate, & in articulo mortis tenentur, sunt omnes fideles, cum ad annos discretionis peruenerint, vt expressè dicitur in *dicto c. omnis viriusque sexus.* Quando autem censuris sufficienter discretionem habere vt hoc præcepto teneris, diximus supra *pun. 9. circa finem.*

10. Sed qua communionem satisfacere possis huic præcepto? Breuiter respondeo nulla alia communionem nisi accepta de manu proprii sacerdotis, quia sic canetur in *dicto cap. omnis.* Nomine proprii sacerdotis venit intelligendus non solum pater, sed qui illius vices gerit, & ex eius licentia tibi communionem ministrat, quia quoad illum actum proprius sacerdos est. Vnde si à religioso potestatem à Pontifice habente Eucharistiam etiam in Paschate ministrandi communionem susciperes, non est dubium te satisfacturum præcepto Paschalis communionis. An autem omnibus religiosis hæc facultas concessa sit, inferius examinabimus, cum de ministro huius sacramenti institueret sermo.

Aduerte primò religiosorum familiares, si extra domum Religiosorum domicilium habeant, non posse à Religiosis, qui potestate carent communionem Paschalem ministrandi, suscipere

suscipere eam communionem, quia non subduntur Praelato Religionis ut proprio parochio. Secus si intra domum Religionis habitarent. Eman. Saã, verbo Eucharistia n. 9. ex congregat. concilij. Bonac. disp. 4. quæst. 7. pun. 2. numero 11.

Secundo adverte peregrinos forenses, & quoslibet alios à domicilio proprio abentes ita ut commodè ad proprios parochos accedere non possint, ex tacita eorum licentia iuxta declarationem Eugenij IV. posse à religiosis, alijsve sacerdotibus facultatem administrandi Eucharistiam habentibus, communionem paschalem suscipere, & præcepto satisfacere, ut docuit Caietan. verbo absolutio. Nauarr. cap. placuit de poenitent. & remissionib. disp. 6. num. 27. Sotus in 4. disp. 18. q. 4. art. 2. Azor. t. 1. lib. 7. cap. 41. q. 8. & 9. & præ omnibus Sanch. lib. 3. de matr. disp. 25. à num. 17. ubi optimè probat non esse obligatos ad Ecclesiam matricem illius oppidi accedere, vel ad eam parochiam, in qua transeunt commorantur, quia non sunt propriae parochiae ex obligatione, esto possent esse ex voluntate. Tertio adverte sacerdotem ubique celebrantem communioni paschali satisfacere, quia solus laicali more communicans obligatur de manu proprii sacerdotibus Eucharistiam recipere, sicuti notavit Henricq. lib. 8. de Euchar. c. 55. Eman. Saã, verbo Eucharistia n. 11.

11. Superest quæstio, an communionem peccaminosa & sacrilega præcepto communicandi satisfaciat? Videris satisfacere non posse, quia tibi non præcipitur communicatio, qua à Christo se separes, & condemnationem incurras, sed qua in Christo manens, eique vnitaris, & virtutem accipias ad tentationes inimicorum superandas. Ergo communionem sacrilega satisfacere præcepto non potes, quia non exequeris communionem præceptam. Et confirmo. Ecclesia tibi præcepit reuerenter suscipere Eucharistiam, ut constat ex illis verbis textus in dicto cap. omnes virisque sexus: Suscipiens reuerenter ad minus in pascha Eucharistiae sacramentum. At si indignè communices non reuerenter, sed irreuerenter Eucharistiam accipis. Ergo præcepto non satisfacis. Deinde præcepto recitandi horas canonicas non satisfacis, si absque vlla attentione recites, quia non recitas deuotè, & attentè, sicuti cauetur in cap. adentes. De celebrat. missarum. At in dicto cap. omnis cauetur communionem reuerenter fieri debere. Ergo leuiter reuerentia satisfacere præcepto non potes. Et ira sustinet Durand. Capreolus, Adrian. & alij quos refert, & sequitur Didac. Nuñez. q. 80. art. 11. difficult. 3. dub. 4. Bartholom. de Angelo. dial. 46. §. 176.

12. Nihilominus longè verior est opposita sententia, affirmans sic indignè communicantem satisfacere præcepto paschalis communionis. Sic docuerunt Azor. t. 1. lib. 7. cap. 41. q. 12. Sotus lib. 2. de iust. q. 3. art. 10. Suar. disp. 70. sect. 3. Agid. de Coninch. q. 80. art. 11. dub. 4. num. 107. Eman. Saã, verbo Eucharistia. num. 25. Bonac. disp. 4. q. 7. pun. 2. num. 12. Fagundes de tertio Ecclesia præcepto lib. 1. cap. 7. num. 4. & alij apud ipsos. Ratio est, quia Ecclesia eam communionem præcipit, qua in se spectata te Christo vnire possis, & ab eo robur ad tentationes superandas accipere, non vero qua de facto hos effectus obtineas, alij in peccato mortali existens, illiusque immemor recipiens Eucharistiam absque vilo dolore obligatus est iterum communicare, si indignitatem cognosceres. Confirmantque potest ex præcepto audiendi Missam, cui satisfacis tamen ex sine prauo, & mortaliter peccaminoso audias, quia non præcipitur auditio, quæ de facto, & secundum omnes circumstantias gratia fit Deo, & in illius cultum cedat, sed quæ ex se Deo placeat, illumque colat, & veneretur.

13. Hinc solum est fundamentum oppositæ sententiæ. Ea communicatio præcipitur, quæ ex se potest te Christo vnire, tamen de facto ob tuam indispositionem non vniat. Et licet Christus, & Ecclesia huius sacramenti susceptione hanc vnionem de facto intenderint, id præceptum non est, sed est finis ipsius præcepti. Ad confirmationem primam respondeo particulam illam reuerenter, si sub præceptum cadit de reuerentia exteriori, & interiori, qua hoc diuinum sacramentum recognoscitur, esse intelligendum, non de reuerentia proveniente à gratia sanctificante. Secundo respondeo negando illam particulam reuerenter sub præceptum Ecclesiasticum cadere, sed exprimeret modum, quo ex præcepto diuino hoc Ecclesiasticum præceptum seruandum est. Etenim præcepto diuino astringimur non solum ad communicandum, sed ad dignè, & sanctè communicandum. Ad confirmationem secundam respondeo esse longè diuersam rationem de oratione, & communionem. Oratio namque esse non potest absque attentione, quare præcipiendo orationem præcipitur attentio, tamen non exprimitur. At communicatio esse potest absque reuerentia à gratia proveniente.

14. Transgressores huius præcepti ab ingressu Ecclesiæ arceantur, & Ecclesiastica sepultura priuari, quia sic cauetur in dicto cap. omnis virisque sexus. Necessaria tamen est sententia iudicis, ut hanc poenam incurant. Quapropter ferè in omnibus diocesibus excommunicatio ipso facto lata est.

15. Ad extremum inquires, an sint aliqui fideles crebrius quam semel in anno obligati ad communicandum? Respondeo iure communi nullum esse obligatum sub graui culpa. Nam esto in Clement. ne in agro. §. sanè de statu monachor. statutum sit monachos singulis mensibus confiteri debere, & in prima dominica mensis Eucharistiam recipere, & in Trident. sess. 25. cap. 10. de Regularib. monialibus confessio, & communicatio mensis præscribitur, nullum est verbum, ex quo obligatio grauis inducatur, sicuti docent Valer. Reginald. praxi fori. poenitent. lib. 9. num. 73. in fine. Man. Rodrig. t. 1. regular. quæst. 62. art. 1. Fagundes de tertio Ecclesia præcepto. lib. 1. cap. 6. numer. 8. aduersus Nauarr. sum. cap. 21. num. vlt. Tabienam, verbo communicatio num. 14. & Armillam, num. 16. Dixi iure Communi. Nam constitutiones speciales cuiuscunque religionis spectandæ sunt, an ex illis obligatio communicandi oriatur.

P V N C T V M. X V I.

De vsu, & frequentia qua sacra Eucharistia suscipienda est.

1. Semel tantum in die communicandum est.
2. Singulis diebus potest accipi communicatio, sed non omnibus exceptis spectata eorum conditione.
3. Quilibet hora diei recipi Eucharistia potest.

1. P Ræceptum Ecclesiasticum esse, ne plusquam semel eodem die Eucharistia recipiatur constat ex cap. consuluisti. de celebrat. missar. & cap. suscipi. de consecrat. disp. 1. qui textus esto de solo sacerdote celebrante loquatur, omnes Doctores extendunt ad laicalem communionem, & merito quia in celebrante ob vtilitatem totius Ecclesiæ permitti poterat bis, & ter eodem die celebrare, sicuti permittitur in die Natalis Domini, quod tamen laicè communicanti non expediebat. Finis huius prohibitionis præcipuus fuit reuerentia tanto sacramento debita. Deinde ut aptius passio, & mors Domini representarentur. Cum enim Christus Dominus semel tantum passus, & mortuus sit, congruit, ut dixit Alexand. in dicto cap. sufficit, ut semel tantum in die in hoc sacramento, quo eius passio, & mors recolitur, susciperetur. Ab hac regula ut dixi excipiendus est casus, quo sacramentum recipi indigeret ob aliquam irreuerentiam ei imminetent vitandam. Valq. disp. 214. cap. 3. in fine.

2. Singulis autem diebus illam feria 6. parasceus recipi Eucharistia potest, quia neque in die sacra Eucharistia suscipi prohibetur diuino, vel Ecclesiastico præcepto, sed potius permittitur, ut colligitur Ordine Romano, in officio Parasceus. Ex sermone B. Dorothei de mendacio. post princ. Ex Amalario. lib. 1. de Ecclesiasticis offic. cap. 12. & 15. & tradit Valq. disp. 232. cap. 2. num. 21. Quinimo plures Ecclesiæ Patres non incitant, & persuadent, ut quotidie sacram accipiamus Eucharistiam, præcipue Ambros. lib. 5. de sacram. cap. 4. Cyprian. serm. 6. de orat. domin. Hieronym. epist. 28. ad Lucinium August. epist. 122. ad Probum. Chrylost. Theophil. & alij plures quos refert Alphons. Salmerton. t. 5. tract. 50. & præcipue 9. tract. 41. in Ioann. Ad idemque sunt plures textus ex iure canonico, præcipue cap. quotidie de consecrat. dist. 1. & cap. si quotiescumque cap. si non sunt tanta peccata de consecrat. dist. 2. & specialiter Trident. sess. 22. cap. 6. & catechismus Pij V. 2. p. de Eucharist. num. 46. Verum hoc intelligendum est, si magno deuotionis, & Charitatis seruore ad tantum suscipiendum sacramentum disponamur. Neque enim expedit reuerentia tanto sacramento debita, ut quotidie communicetur tepido, & remisso in Charitate, curisque secularibus implicato. Quapropter spectata hominum conditione paucissimi sunt, quibus expediat singulis diebus communicare, rari & pauci quibus plusquam octauo quoque die. Qui autem hi sint non cuiusque arbitrio, sed prudentis confessorij iudicio relinquendum est: ut ex D. Thom. q. 80. art. 10. & in 4. dist. 12. q. 13. art. 1. qq. 2. Bonavent. eadem d. p. 2. q. 2. Alexand. Alet. 4. part. 4. §. 1. q. 2. Richard. in 4. dist. 12. art. 6. q. 1. Albert. lib. de Missa in fine. S. Antonin. 3. p. tit. 14. cap. 12. §. 5. colligunt Siluelt. verbo Eucharistia. 3. q. 15. Suar. disp. 69. sect. 4. Valq. disp. 214. cap. 3. circa finem. Agid. de Coninch. q. 80. art. 10. à num. 79. Paul. Laym. lib. 5. sum. tract. 4. cap. 5. n. 7. Bonac. disp. 4. q. 7. p. 2. n. 16. Fagundes. de tertio Ecclesia præcepto, lib. 3. cap. 7. & alij Neothetici.

3. Item recipere potes Eucharistiam qualibet hora diei modo ieiunus sis, quia nulla est à iure pro susceptione Eucharistiae hora determinata. Siluelt. verbo Eucharistia 3. §. 16. num. 5. Angel. eodem §. 16. Henricq. lib. 8. cap. 35. n. 5. Fagundes lib. 3. cap. 7. in fine. Verum esto ita sit, seculis tamen aliqua specialis causa non debet permitti sub vesperam aut intermesa nocte Eucharistiam recipi, quia id nec sacramenti reuerentiam decet, nec occasionem scandali fugit. Agid. de Coninch. q. 80. art. 10. in fine.